

Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Pedagogisk Psykologisk tjeneste (PP-tjenesten) er en rådgivende og sakkyndig instans når det gjelder utvikling, læring og trivsel for barn under skolepliktig alder og elever i grunnskolen og videregående opplæring. PP-tjenesten bistår også voksne med behov for grunnskoleopplæring. Arbeidet til PP-tjenesten er hjemlet i opplæringsloven (oppl.). PP-tjenesten er en faglig ressurs for barnehager/ skoler for å legge opplæringen bedre til rette for barn og elever med særskilte behov.

PP-tjenesten

- kan blant annet gi barnehager og skoler råd og veiledning om pedagogisk ledelse av gruppe- og læringsmiljø
- skal bistå skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling
- skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der oppl. krever det, og gi barnehage og skole råd og veiledning om tilrettelegging for barn og elever som har behov for det
- er en lovpålagt kommunal tjeneste som er hjemlet i oppl. § 5-6; tjenesten kan organiseres på tvers av kommuner, og kommuner og fylkeskommuner kan ha felles tjenester
- har taushetsplikt: alle opplysninger som samles inn, oppbevares i egen journal etter retningslinjer fra Datatilsynet
- er den sakkyndige instansen i kommunens/ fylkeskommunen når det gjelder å vurdere rettigheter som er nedfelt i oppl.

Kommuner og fylkeskommuner innhenter bl.a. råd fra PP-tjenesten i disse sakene:

- spesialpedagogisk hjelp før opplæringspliktig alder (§ 5-7)
- spesialundervisning på skolen (§ 5-1) og for voksne med behov for grunnskoleopplæring (§ 4a-2)
- tidligere skolestart (§ 2-1 tredje ledd)
- utsatt skolestart (§ 2-1 tredje ledd)
- fritak fra opplæringsplikten (§ 2-1fjerde ledd)
- tegnspråkopplæring før opplæringspliktig alder og i grunnskolen (§ 2-6) og i videregående opplæring (§ 3-9)
- punktskriftoptøpling m.m. i grunnskolen (§ 2-14) og i videregående opplæring (§3-10)
- særskilt inntak til videregående skoler (§ 3-1 sjette ledd)
- utvidet opplæringstid i videregående opplæring (§ 3-1 femte ledd)

Oppgaver

PP-tjenesten utreder og gir råd og veiledning om barn, unge og voksne som har utfordringer som kan få konsekvenser for læring. Eksempler på utfordringer er

- språk- og talevansker
- generelle lærevansker eller fagvansker
- lese- og skrivevansker
- matematikkvansker
- nonverbale lærevansker
- konsentrasjonsvansker
- sosiale og emosjonelle vansker

- atferdsvansker
- syn- og hørselsvansker

Kontakt

Elever over 15 år, foresatte, barnehager, skoler og eventuelt andre instanser, for eksempel helsesøster, kan kontakte og søke råd hos PP-tjenesten. Hvis det er bekymringer rundt et barns utvikling eller læring, kan dette drøftes anonymt med PP-tjenesten før det blir en formell sak i form av en henvisning.

Henvisning

Før en sak henvises til PP-tjenesten, bør det undersøkes om skolen har prøvd ut andre tiltak innenfor de rammene de har til rådighet. Når det gjelder barn før skolepliktig alder, så skal barnets behov vurderes uavhengig av tilretteleggingen i barnehagen.

En sak kan meldes til PP-tjenesten for utredning og vurdering hvis

- foreldrene, barnehagen og/eller skolen er bekymret for at et barn ikke utvikler seg som forventet for alderen
- det er mistanke om at eleven ikke får et tilfredsstillende utbytte av opplæringen

Eleven eller foreldrene kan kreve at skolen gjør de undersøkelsene som er nødvendige for å finne ut om eleven trenger spesialundervisning, og eventuelt hvilken opplæring eleven trenger.

Undervisningspersonalet skal

- vurdere om en elev trenger spesialundervisning
- melde fra til rektor når slike behov er til stede

En henvisning til PP-tjenesten bør helst være et samarbeid mellom barnehagen/ skolen og foreldrene. Foreldrene eller eleven (over 15 år) må samtykke til en henvisning til PP-tjenesten.

Det er kommunen/fylkeskommunen som fastsetter retningslinjer og rutiner for hvordan barnehagen/skolen henviser barn/elever til PP-tjenesten. Det vanlige er å henvise til PP-tjenesten ved å fylle ut et henvisningsskjema. Barnehagen/skolen vedlegger en pedagogisk rapport som beskriver barnet/elevens utvikling, og hvilke tiltak som har vært prøvd ut.

For mer informasjon om henvisning kan du kontakte kommunen (for barnehager eller grunnskoler) eller fylkeskommunen (for videregående skoler).

Saksbehandling

Utredning

Når PP-tjenesten mottar en henvisning, er det vanlig å klargjøre hva foreldrene, i samarbeid med barnehagen eller skolen, ønsker hjelp til. I de fleste tilfeller innebærer det et ønske om at PP-tjenesten utarbeider en sakkyndig vurdering med en utredning og en tilråding.

Utredningen kan bestå av

- kartlegging og tiltak fra barnehagen eller skolen
- uttalelser fra andre instanser, samtaler, observasjon og testing av barnet/eleven

For barn under skolepliktig alder vil utredningen knytte seg til barnets behov. For elever på skolen vil utredningen omhandle både elevens forutsetninger for læring og skolens muligheter for å tilrettelegge innenfor det ordinære opplæringstilbudet.

Tilråding

På bakgrunn av utredningen skal PP-tjenesten gi en skriftlig tilråding i form av en sakkyndig vurdering av de særlige behovene til barnet/eleven.

Vurderingen skal

- vise om barnet/eleven har behov for spesialpedagogisk hjelp etter oppl. § 5-7 eller spesialundervisning etter oppl. § 5-1
- gi råd om hvilken type hjelp/opplæringstilbud eleven/barnet bør få

Hvis barnet har rett til spesialpedagogisk hjelp etter oppl. § 5-7, skal foreldrerådgivning være en del av tilbudet.

For barn under opplæringspliktig alder skal en skriftlig tilråding fra PP-tjenesten inneholde

- hva slags spesialpedagogisk hjelp som vil gi barnet en forsvarlig utvikling
- realistiske mål for barnets utvikling og læring

For elever på skolen skal en skriftlig tilråding fra PP-tjenesten inneholde en vurdering av

- om en kan avhjelpe de vanskene eleven har innenfor det ordinære opplæringstilbudet
- hvilken opplæring som vil gi et forsvarlig opplæringstilbud
- hva som er realistiske opplæringsmål for eleven

PP-tjenesten skal rådføre seg med eleven og/eller foreldrene i arbeidet med den sakkyndige vurderingen og legge vekt på hva de mener.

Når den sakkyndige vurderingen (utredning og tilråding) foreligger, skal foreldrene

- til barn under opplæringspliktig alder samtykke til at kommunen/barnehageeieren legger den sakkyndige vurderingen til grunn for å fatte et enkeltvedtak, og samtykke til at kommunen/barnehageeieren iverksetter tiltak som PP-tjenesten har anbefalt
- til elever i skolen eller elever over 15 år samtykke til at skoleeieren/skolen legger den sakkyndige vurderingen til grunn for å fatte et enkeltvedtak, og samtykke til at skoleeieren/skolen iverksetter tiltak som PP-tjenesten har anbefalt

Om Statped

Ved behov kan PP-tjenesten søke om statlig spesialpedagogisk støtte hos Statped.

Statped

- bidrar til at barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov kan få gode tilbud i tråd med opplæringsloven, slik at de kan bli aktive deltakere i utdanning, arbeid og samfunnsliv
- utvikler kompetanse og formidler kunnskap om spesialundervisning, og om likeverdig, tilpasset og inkluderende opplæring
- er en pådriver for å utvikle de spesialpedagogiske fagområdene hørsel, syn, språk/tale, ervervet hjerneskade, sammensatte lærevansker og døvblindhet
- har kompetanse på læringsressurser for barn, unge og voksne med særskilte opplæringsbehov

For mer informasjon, se www.statped.no.

Om Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO)

Det er ikke alltid enkelt å vurdere årsaken til læringsvansker når det gjelder minoritets-språklige barn/elever. Er det mangel på språkforståelse som er den største utfordringen, eller foreligger det andre årsaker som vanskeliggjør læring?

NAFOs oppgave er bl.a. å bidra til

- at den nasjonale utdanningspolitikken blir iverksatt og gjennomført slik at barn, unge og voksne kan få en likeverdig og tilpasset opplæring av høy kvalitet i et inkluderende fellesskap
- at flerkulturelle perspektiver blir ivaretatt i barnehagen og i grunnopplæringen
- økt kvalitet i opplæringstilbudet til minoritetsspråklige og i arbeidet med å utvikle inkluderende, flerkulturelle læringsfelleskap i barnehagen og i grunnopplæringen

Lærere, skoleledere, barnehage- og skoleeiere og pedagogisk personale i barnehagene er de sentrale målgruppene for virksomheten. Senteret skal bistå UH-sektoren/lærerutdannings-institusjonene i arbeidet med satsinger på kompetanseutvikling.

For mer informasjon, se <http://www.hioa.no/Om-HiOA/NAFO>